

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 26. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Répás: Több mint 17 ezer diák utazhat majd a Határtalanul program keretében

Több mint 17 ezer diák utazhat a Határtalanul tanulmányi kirándulási program keretében a következő tanévben - mondta el az idei pályázati eredményeket ismertette a nemzetpolitikai helyettes államtitkár pénteken az MTI-nek. Répás Zsuzsanna tájékoztatása szerint a program iránt a tavalyi esztendőhöz hasonlóan nagy volt az érdeklődés. A pályázatok értékelése után 17 034 diák utazhat majd. Közülük 14 ezer 267 a magyarországi diák és 2 767 külföldi tanuló, aki a cserekapcsolatok keretében látogat el Magyarországra. Továbbra is Erdélybe szeretnének utazni a legtöbben, az utak 60 százalékát szervezik oda, míg Kárpátaljára és a Felvidékre a csoportok mintegy 14-14 százaléka látogat majd el. Az idén összesen 393 pályázatot nyilvánítottak nyertesnek. A helyettes államtitkár elmondta, azt szeretnék, hogy minél többen látogassanak el olyan helyekre, ahol szórványban él a magyarság vagy az átlagosnál nehezebb körülmények között élnek az emberek. Ezeken az utakon sokat tanulhatnak a diákok - tette hozzá. Répás Zsuzsanna emlékeztetett rá, a program célja az, hogy a magyarországi iskolások élményeket szerezzenek a határon túli magyarságról, és élővé váljon bennük a kapcsolat a külföldi területekkel. Azt szeretnék, hogy megtapasztalják, milyen az ott élő magyarság, a velük azonos korú diáktársaik élete. A gyerekek élménye eljut a szülőkhöz, nagyszülőkhöz, és bízni lehet benne, hogy így szorosabbá válik a nemzeten belüli kapcsolatok hálója - mondta. A programra az idén is 500 millió forint áll rendelkezésre.

RMDSZ: elindult a polgári kezdeményezés

Az észak-olaszországi Brixenben pénteken hivatalosan is útjára indították az RMDSZ és partnerei által kidolgozott kisebbségvédelmi európai polgári kezdeményezést. A polgári kezdeményezés és az ehhez csatolt keretszabályozás tervezetét az Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója (FUEN) kongresszusán mutatták be. A kezdeményezés elindításának pénteki ünnepélyes ceremóniáján Luis Durnwalder, Dél-Tirol miniszterelnöke, Hans Heinrich Hansen, a FUEN elnöke és Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke mondott beszédet. „Nem ajándékot és nem kivételezést kérünk Európától, hanem minden európai tagállamban a bennünket megillető jogokat. Azokat a jogokat kérjük minden kisebbség számára, amelyet a jól működő demokráciákban évtizedes harcok árán, de sikerült megszerezni és alkalmazni” – jelentette ki Kelemen Hunor. Szerinte a polgári kezdeményezés ügyében kifejtett közös munka „kisebbségi szolidaritási platformot” hozott létre, amely a jövőben is biztos alapja lesz a kisebbségek közös cselekvésének. Kelemen felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy ha a kisebbségi lét értéknek számít, és ezt az állam is támogatja Dániában, Németországban vagy sok más európai országban, akkor annak kell számítnia Franciaországban és Szlovákiában is. Az európai összefogással elindított polgári kezdeményezést az Európai Bizottság akkor jegyzi be, ha előzetesen megállapította, a javasolt szabályozás az EU hatáskörébe tartozik. A hivatalos bejegyzést követően kezdődik el a támogató aláírások gyűjtése. A kezdeményezés támogatására egymillió

európai polgár aláírását kell összegyűjteni egy év alatt. Az RMDSZ negyedmillió támogató aláírás összegyűjtését vállalta.

A Kongresszus csütörtöki napján Kelemen Hunor az erdélyi magyarság autonómiatörekvéseit ismertette. Az RMDSZ elnöke a 30 ország 40 kisebbségének képviselőjét felvonultató rendezvényen kijelentette, a közösség a különböző autonómiaformák megteremtésében: a tömbben élő magyarság, így a székelyek számára a területi, a szétszórtan, interetnikus környezetben élő magyarok számára a kulturális autonómiában látja az európai mércével is mérhető és leírható megoldást. Kelemen hisz abban, hogy ha az EU figyelmet szentel arra, milyen méretűnek kell lennie az uborkának, az autópályák alatt milyen átjárást kell biztosítani a vadon élő állatoknak, akkor oda kell figyelnie az őshonos nemzeti kisebbségekre is. Az RMDSZ elnöke reményét fejezte ki, hogy a szövetség partnereivel közösen sikerre viszi azt az európai polgári kezdeményezést, amely az őshonos nemzeti kisebbségek védelmére vonatkozó keretszabályozás elfogadására sarkallná az EU-t.

Amerikai segítség restitúcióügyben

Az Amerikai Magyar Szövetség (AMSZ) kedden feljegyzésben szólította fel ismételten az amerikai Helsinki Bizottságot, hogy június 27-ig „nyilvánosan és bizalmasan is vesse fel” a romániai restitúció ügyét. Az AMSZ vezetőségének három tagja memorandumban emlékeztette a Helsinki Bizottságot arra, hogy a 2013. április 25-i közös megbeszélésükön az amerikai magyar szervezet képviselői hangot adtak aggályaiknak azon veszélyek miatt, amelyek a Közép- és Kelet-Európa néhány országában „a magyar kisebbség ellen irányuló vagy az azt érintő diszkriminatív lépésekből és eljárásokból fakadóan, veszélyeztetik a demokráciát és az emberi jogokat”. A dokumentumban Koszorús Ferenc, az AMSZ elnöke, Segesváry Lajos politikai tanácsadó, a nemzetközi kapcsolatok bizottságának tagja, valamint Bryan Dawson ügyvezető elnök a végre nem hajtott romániai restitúcióra és Románia tervezett közigazgatási újrafelosztására hívta fel a Helsinki Bizottság figyelmét, s kérte, hogy sürgősen kezelje a problémákat. Az AMSZ memoranduma emlékeztetett rá, hogy június 13-án az amerikai képviselőház egy húszfős, kétpárti csoportja levélben kérte John Kerry külügyminisztert: erőteljesen lépjen fel a román kormánynál annak érdekében, hogy az állam maradéktalanul szolgáltassa vissza az egyházak 1945 után elkobzott javait. Az AMSZ vezetői emellett felhívták a demokratikus, gazdasági és emberi jogok helyzetének alakulását az EBESZ tagállamaiban figyelemmel kíséző testület figyelmét, hogy a tervezett romániai közigazgatási újrafelosztás „tovább csökkentené a magyarok azon képességét, hogy hatékonyan részt vegyenek a közügyekben”. A memorandum hangsúlyozta, hogy a „Ponta-rezsim az átszervezés álcája alatt arra készül, hogy a magyar többségű régiókat újonnan kialakított, román többségű (területi) alegységekbe olvassza bele”. „Ez megfosztaná a magyarokat a helyi közigazgatástól és a kulturális autonómiától” – hangzott az amerikai Helsinki Bizottsághoz intézett feljegyzés.

Érvénytelenítette a bíróság a Kovászna megye lobogóját

A brassói táblabíróság érvénytelenítette a Kovászna megyei önkormányzat által öt évvel ezelőtt elfogadott, a megye zászlójára vonatkozó határozatot, helyet adva a prefektúra fellebbezésének. Codrin Munteanu korábbi prefektus egy évvel ezelőtt, a beiktatása után 22 közigazgatási pert kezdeményezett a magyar szimbólumok és a kulturális intézmények megnevezései ellen, többek között Kovászna megye és Sepsiszentgyörgy zászlója miatt is. Tamás Sándor, a Kovászna megyei tanács elnöke szerint a bírósági döntés két részre osztja Romániát: román és székely megyékre: míg román megyékben lehetőség van a jogok gyakorlására, a székely megyékben erre nincs lehetőség. A döntés előrevetíti Sepsiszentgyörgy város zászlójának a sorsát is – jegyezte meg Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester, hozzátéve, hogy a június 25-én sorra kerülő tárgyalásig a perbe civil szervezeteket is bevonnak. A törvény szerint az önkormányzatok kénytelenek elfogadni a táblabíróság végleges döntését, a civilek azonban kedvezőtlen döntés esetén a Strasbourgi Emberjogi Bíróság elé vihetik az ügyet. Antal Árpád hangsúlyozta, meg kell mutatni a világnak, hogy Romániában diszkriminálják az erdélyi magyarokat, a törvényeket úgy alkalmazzák, hogy jogaikat csorbítsák. Elmondta továbbá, a Mikó Imre Jogvédő Szolgálat háromszéki irodája összeállított egy 15 oldalas előzetes jelentést a nyelvi és a kisebbségi jogokról. „Megnyugtatom azokat, akik ettől a kiadványtól idegesek lettek, és akik félnek az igazságtól, hogy ez a jelentés nem az Európa Tanács számára készült. A strasbourgi szervezet elé egy százszor részletesebb és tartalmasabb jelentéssel járulunk, bizonyítva, hogy Románia semmibe veszi a kisebbségek jogait” – mondta Antal Árpád.

Magyar felirat is lesz Skultéty László új sírján

Ünnepélyes keretek között, katonai tiszteletadás mellett temetik újra szülőfalujában, a szlovákiai Hegyesmajtényban június 27-én Skultéty László huszár földi maradványait. A síron négy, köztük magyar nyelvű emléktáblát is elhelyeznek. Eva Gabrišová, a település polgármestere arról tájékoztatót, hogy Skultéty László földi maradványait egy új sírban helyezik el, mégpedig annak a templomnak a kertjében, amelynek megépítését a legtöbb ideig szolgáló huszár is támogatta. A sírra Skultéty László rövid életrajzát megjelenítő emléktáblákat is elhelyeznek, négy nyelven, szlovákul, magyarul, németül és angolul. A hegyesmajtényi polgármester bejelentésére azt követően került sor, hogy az újratemetés ügyében Pröhle Gergely helyettes államtitkár a magyar Külügyminisztérium álláspontjáról tájékoztatta a budapesti román nagykövetet és az ideiglenes szlovák ügyvivőt. A helyettes államtitkár felhívta Victor Micula román nagykövet figyelmét arra, hogy a Külügyminisztérium célszerűnek tartotta volna, ha a román fél tájékoztatást ad a kérésről még a kihantolás előtt. Emlékeztette a román diplomatát arra, hogy az 1996-os magyar-román alapszerződésben a felek vállalták a területükön lévő kulturális és történelmi emlékek megőrzését. Metod Špaček ideiglenes szlovák ügyvivőnél Pröhle Gergely

nehezményezte az előzetes tájékoztatás elmaradását. Azt kérte a szlovák diplomatától, hogy az újratemetés alkalmával legyenek tekintettel Skultéty László kultúrtörténeti jelentőségére, biztosítsanak lehetőséget magyar felszólalásra, valamint az elkészülő új emléktábla legyen többnyelvű. Ez a gesztus megfelelő módon jelképezné a közép-európai régió többnyelvűségét - fogalmaztak a tárca közleményében. A helyettes államtitkár a két szomszédos ország képviselőinek megerősítette Magyarország szándékát a nyílt, a problémákat meg nem kerülő párbeszéd és együttműködés folytatására, és kifejezte reményét, hogy ebben mindkét ország partner kíván maradni a közép-európai együttműködésért és a népek közötti megértés fejlesztéséért.

Skultéty László, a leghosszabb ideig szolgáló huszárjának hamvait május 21-én hantolták ki az újaradi temetőben, hogy a Trencsén melletti Hegyesmajtényon újratemessék. Földi maradványainak Szlovákiába szállítását a szlovák és a román hatóságok együttesen intézték.

Elítélte Szerbia a délvidéki magyarok elleni vérengzést

A szerb parlament rendkívüli ülésén pénteken elfogadta a délvidéki magyarok ellen 1944-45-ben elkövetett vérengzéseket elítélő nyilatkozatot. A dokumentum elfogadása volt az egyetlen napirendi pont. A nyilatkozatot 128 képviselő szavazta meg, ellene tízen szavaztak, hét képviselő pedig, bár részt vett az ülésen, nem voksolt az összesen 250 tagú parlamentben. A dokumentumot a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a kormányzó Szerb Haladó Párt (SNS) 69 képviselője terjesztette elő. Abban a legerélyesebben elítélik a vajdasági magyar polgári lakosság ellen 1944-45-ben elkövetett cselekedeteket, amelyekkel meghatározott személyeket nemzeti hovatartozásuk miatt életüktől, szabadságuktól, illetve más jogaiktól bírósági vagy közigazgatási döntés nélkül megfosztottak. A szkupstina elfogadta az ellenzéki Demokrata Pártnak a nyilatkozathoz beterjesztett kiegészítését, amelyben elítélnék minden olyan kegyetlenkedést, amelyet a második világháború alatt és az azt követő időszakban az összes más ártatlan áldozattal szemben követtek el Vajdaság területén. Nebojsa Stefanovic, a parlament elnöke a nyilatkozat tervezetének vitájában egyebek között kiemelte, hogy nem a történelem revíziójáról van szó, hanem az a cél, hogy egy, a múltból maradt problémát oldjanak meg, és mindazokat rehabilitálni kell, akiket ártatlanul ítélték el. A regionális együttműködés és a megbékélés nehéz feladat, de ez a lényege az Európai Uniónak - fűzte hozzá. A Vajdaság Ma hírportál a pénteken elfogadott dokumentummal kapcsolatban ismertette azt a nyilatkozatot, amelyet Korhecz Tamás, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke a Szabad Európa Rádióknak adott. Ebben az elnök kijelentette, ezzel a nyilatkozattal Szerbia kifejezi, hogy kész szembesülni azokkal a törvénytelen ségekkel és büntettekkel, amelyeket a korábbi hatalmak követtek el. Korhecz úgy véli, ez a nyilatkozat felmenti a magyar közösséget a kollektív bűnösség alól. Noha politikai és jelképes döntésről van szó, az MNT elnöke szerint mégis jelentősen hozzájárul az itteni magyarság közérzetének javulásához. Ilyen nyilatkozatot nem minden országban

hoztak meg a második világháborút követően. „Szerbia ezzel a lépéssel azt bizonyítja, érett arra, hogy szembesüljön a múlttal, és hogy bebizonyítsa, a Szerbiában élő magyarok nem másodrangúak. Ha a dokumentum gyakorlati oldalát nézzük, irányadó lesz azoknak a bíróságoknak is, amelyek az említett korszakhoz kötődő rehabilitációs eljárásokat lefolytatják” - hangsúlyozta Korhecz a Szabad Európa Rádióban. A Külügyminisztérium üdvözölte a szerb parlament nyilatkozatát: a nyilatkozat fontos állomása az Áder János magyar és Tomislav Nikolic szerb köztársasági elnök által 2012 novemberében megkezdett párbeszédnek – közölte a Külügyminisztérium. A dokumentum reményt kelt a magyar és a szerb államfő által elhatározott történelmi megbékélési eseményt, a közös főhajtást illetően, amellyel a második világháború idején ártatlanul meggyilkolt vajdasági áldozatok emléke előtt kívánnak tisztelegni - fogalmaztak.

Korhecz: A nemzeti tanácsokról szóló törvény felülvizsgálata megállíthatja az eddigi pozitív folyamatot

A Szerbiában működő nemzeti tanácsok pénteken Újvidéken tanácskozást tartottak a nemzeti közösségek tanácsairól szóló törvény Alkotmánybíróság általi felülbírálatáról. A tanácskozás eredményeiről Korhecz Tamás, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke számolt be sajtótájékoztatón. Korhecz elmondta, a nemzeti kisebbségek képviselői aggodalmukat fejezték ki a nemzeti közösségek tanácsairól szóló törvényt értékelő eljárás alkotmányosságával kapcsolatban. Ez a folyamat megállíthatja a pozitív folyamatokat, melyek elindultak, és értelmetlenné teheti a nemzeti tanácsok működését is. Az MNT elnöke elmondta, a szerb alkotmány a nemzeti tanácsokat olyan szervekként határozza meg, melyek döntési joggal bírnak az oktatás, a kultúra és a tájékoztatás területén. Korhecz Tamás hangsúlyozta, az ügyet elsősorban intézményes kereteken belül kell megoldani, de ha ez nem megy, akkor intézményes kereteken kívül kell megoldást találni. A kérdésre, hogy ezt hogy képzele, elmondta, a médiában vagy akár az utcán is, de tisztázni kell az ügyet. A tét nagy, mert a nemzeti tanácsok akár hitelességüket is veszthetik – szögezte le a Magyar Nemzeti Tanács elnöke.

Kamerarendszer védi a honfoglalási emlékművet Vereckén

A magyar állam támogatásával kiépített térfigyelő kamerarendszert avattak fel és helyeztek üzembe csütörtökön a magyar honfoglalás millicentenáriumi emlékművénél a kárpátaljai Vereckén. Avató beszédében Takács Szabolcs, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára hangsúlyozta, hogy Vereckének, ahol a honfoglaló magyarok átkeltek a Kárpátokon, szimbolikus jelentése van, s egyúttal fontos összekötő kapocs a magyar és az ukrán nép között. Mint kifejtette, a magyar kormány fontosnak tartja a vereckei honfoglalási emlékmű meglétét, s mindent megtesz megőrzése érdekében. Ezt a célt szolgálja a három kamerából és a kapcsolódó műszaki háttérből álló térfigyelő rendszer, amellyel

Magyarország azt üzeni az emlékművet korábban többször is megrongáló ukrán nacionalistáknak, hogy Budapest a két ország, a két nép együttműködésében, Ukrajna prosperitásában, európai integrációjában érdekelt, s váltsanak irányt, mert a 21. században a bezárkózás, a befelé fordulás nem vezet sehová. A helyettes államtitkár fontos összekötő kapocsnak nevezte a 150 ezres kárpátaljai magyarságot Ukrajna és Magyarország között. Takács a magyarok iránti bizalom megnyilvánulásaként értékelte, hogy a Vereckei-hágó környékéről hét ruszin-ukrán település polgármesterei is részt vettek a térfigyelő rendszer átadásán. A térfigyelő rendszer kiépítését magára vállaló, a honfoglalási emlékművet tulajdonló Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke, Kovács Miklós hangsúlyozta, hogy a kamerák felszerelésével a magyar állam és a kárpátaljai magyarság a modern technikai eszközökkel 21. századi választ ad az ukrán nacionalisták emlékműromboló 19. és 20. századi indulataira. Hozzátette: remélhetőleg hamarosan mindenki valós idejű üzemmódban láthatja majd az interneten három kameraszögből a vereckei honfoglalási emlékművet és háttérként a Kárpátok panorámáját. Úgy vélte, a nyilvánosság megfelelő visszatartó erővel bír majd azokkal szemben, akik rossz szándékkal viszonyulnak a magyar emlékhelyhez. A térfigyelő kamerák felvételei egyelőre a KMKSZ irodájában és Magyarország ungvári főkonzulátusán követhetők figyelemmel. Ivan Pizskacs, Verebes község polgármestere elmondta: a helyi lakosság örül annak, hogy a település területén van a magyar emlékmű. Mint kifejtette, szívesen látják az oda látogató magyar turistákat. Megjegyezte, hogy a honfoglalási emlékműnek köszönhetően a környéken élők számára kinyílt a világ, mivel több magyarországi helységgel ápolnak testvértelepülési kapcsolatokat.

